

BELGISCHE SENAAAT

 ZITTING 2001-2002

 6 MAART 2002

Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek aangaande de territoriale bevoegdheid van de rechter inzake bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE REGERING

Opschrift

Het opschrift vervangen als volgt:

« *Ontwerp van wet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek aangaande de territoriale bevoegdheid van de rechter inzake bewarende beslagen en middelen tot tenuitvoerlegging en houdende invoeging in hetzelfde wetboek van een artikel 633bis houdende toekenning van een uitsluitende territoriale bevoegdheid aan de politierechtbanken* »

Verantwoording

Zie amendement nr. 6.

Nr. 2 VAN DE REGERING

Art. 3 (nieuw)

Een artikel 3 (nieuw) invoegen, luidende:

« *Art. 3. — In hetzelfde Wetboek wordt een artikel 633bis ingevoegd, luidende:*

 Zie:

Stukken van de Senaat:

2-1004 - 2001/2002:

Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.

SÉNAT DE BELGIQUE

 SESSION DE 2001-2002

 6 MARS 2002

Projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la compétence territoriale du juge en matière de saisies conservatoires et de moyens d'exécution

AMENDEMENTS

N° 1 DU GOUVERNEMENT

Intitulé

Remplacer l'intitulé par ce qui suit:

« *Projet de loi modifiant le Code judiciaire en ce qui concerne la compétence territoriale du juge en matière de saisies conservatoires et de moyens d'exécution et insérant dans le même code un article 633bis attribuant une compétence territoriale exclusive aux tribunaux de police* »

Justification

Voir l'amendement n° 6.

N° 2 DU GOUVERNEMENT

Art. 3 (nouveau)

Insérer un article 3 (nouveau), libellé comme suit:

« *Art. 3. — Un article 633bis, rédigé comme suit, est inséré dans le même Code:*

 Voir:

Documents du Sénat:

2-1004 - 2001/2002:

N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

«Art. 633bis. — De vorderingen bedoeld in artikel 601bis worden uitsluitend gebracht voor de rechter van de plaats van het ongeval.»

Verantwoording

Zie amendement nr. 6.

Nr. 3 VAN DE REGERING

Art. 4 (nieuw)

Een artikel 4 (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 4. — In afwijking van artikel 3 van het Gerechtelijk Wetboek, is deze wet van toepassing op de aanhangig zijnde rechtsgedingen ter zake waarvan geen beslissing tot vaststelling van de bevoegdheid is genomen.»

Verantwoording

Zie amendement nr. 6.

Nr. 4 VAN DE REGERING

Art. 5 (nieuw)

Een artikel 5 (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 5. — De zaken gebracht op de rol van een rechtbank die overeenkomstig deze wet tot de territoriale bevoegdheid van een andere rechtbank behoren, worden ambtshalve weggelaten van de rol waarop zij waren gebracht.»

Verantwoording

Zie amendement nr. 6.

Nr. 5 VAN DE REGERING

Art. 6 (nieuw)

Een artikel 6 (nieuw) invoegen, luidende:

«Art. 6. — Binnen een maand na de inwerkingtreding van deze wet, bezorgt de griffier van de rechter bij wie de vordering eerst aanhangig is gemaakt het dossier van de rechtspleging aan de griffier van de rechter bij wie de zaak krachtens deze wet aanhangig is gemaakt, die de zaak ambtshalve en kosteloos inschrijft op de rol.»

«Art. 633bis. — Les demandes visées à l'article 601bis sont exclusivement portées devant le juge du lieu de l'accident.»

Justification

Voir l'amendement n° 6.

N° 3 DU GOUVERNEMENT

Art. 4 (nouveau)

Insérer un article 4 (nouveau) libellé comme suit:

«Art. 4. — Par dérogation à l'article 3 du Code judiciaire, la présente loi s'applique aux procédures en cours dans lesquelles n'est pas intervenue une décision fixant la compétence.»

Justification

Voir l'amendement n° 6.

N° 4 DU GOUVERNEMENT

Art. 5 (nouveau)

Insérer un article 5 (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 5. — Les causes inscrites au rôle d'une juridiction, qui par application de la présente loi, relèvent de la compétence territoriale d'une autre juridiction sont, d'office, omises du rôle sur lequel elles étaient inscrites.»

Justification

Voir l'amendement n° 6.

N° 5 DU GOUVERNEMENT

Art. 6 (nouveau)

Insérer un article 6 (nouveau), libellé comme suit:

«Art. 6. — Dans le mois de l'entrée en vigueur de la présente loi, le greffier du juge initialement saisi de la demande transmet le dossier de la procédure au greffier du juge saisi par application de la présente loi qui, d'office et sans frais, inscrit la cause au rôle.»

Verantwoording

Zie amendement nr. 6.

Nr. 6 VAN DE REGERING

Art. 7 (nieuw)

Een artikel 7 (nieuw) invoegen, luidende :

« Art. 7. — *De datum van de inschrijving op de rol van de rechtbank bevoegd overeenkomstig artikel 4 blijft zonder gevolg voor de toepassing van de regels met betrekking tot de verjaring.* »

Verantwoording

In de huidige stand van de wetgeving wordt de territoriale bevoegdheid van de politierechtbanken beheerst door de algemene regel dat de vordering naar keuze van de eiser wordt gebracht voor een van de rechters bedoeld in artikel 624 van het Gerechtelijk Wetboek.

In dat artikel is het volgende bepaald :

« Met uitzondering van de gevallen waarin de wet uitdrukkelijk bepaalt welke rechter bevoegd is om kennis te nemen van de vordering, kan deze naar keuze van de eiser worden gebracht :

1° voor de rechter van de woonplaats van de verweerder of van één der verweerders;

2° voor de rechter van de plaats waar de verbintenissen, waarover het geschil loopt, of een ervan zijn ontstaan of waar zij worden, zijn of moeten worden uitgevoerd;

3° voor de rechter van de woonplaats gekozen voor de uitvoering van de akte;

4° voor de rechter van de plaats waar de gerechtsdeurwaarder heeft gesproken tot de verweerder in persoon, indien noch de verweerder, noch, in voorkomend geval, een van de verweerders een woonplaats heeft in België of in het buitenland. »

Een groot aantal verzekeringsmaatschappijen hebben hun zetel te Brussel.

Welnu, artikel 18 van de modelovereenkomst voor de verplicht aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, gevoegd bij het koninklijk besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering bepaalt dat vanaf het ogenblik dat de maatschappij tot het geven van dekking gehouden is en voor zover deze wordt ingeroepen, zij verplicht is zich achter de verzekerde te stellen.

Hetzelfde artikel bepaalt dat ten aanzien van de burgerrechtelijke belangen en in zover de belangen van de maatschappij en van de verzekerde samenvallen, de maatschappij het recht heeft om, in de plaats van de verzekerde, de vordering van de benadeelde te bestrijden.

Daaruit volgt dat een groot deel van de geschillen voor de gerechten van Brussel aanhangig worden gemaakt.

Met uitzondering van de gevallen bepaald door de wetgever, kan de territoriale bevoegdheid overigens worden toegekend door middel van een contractueel beding tussen de partijen die de overeenkomst hebben gesloten. In dit geval ontzegt geen enkele wetsbepaling de partijen bij een geding dat behoort tot de bevoegdheid bedoeld in artikel 601bis van het Gerechtelijk Wetboek het recht overeen te komen omtrent een dergelijk beding.

In de overeenkomsten gesloten door voornoemde ondernemingen komt bijgevolg zeer vaak een beding voor krachtens welk de

Justification

Voir l'amendement n° 6.

N° 6 DU GOUVERNEMENT

Art. 7 (nouveau)

Insérer un article 7 (nouveau), libellé comme suit :

« Art. 7. — *La date de l'inscription au rôle de la juridiction compétente par application de l'article 4 est sans effet pour l'application des règles relatives à la prescription.* »

Justification

Dans l'état actuel de la législation, la compétence territoriale des tribunaux de police est gouvernée par la règle générale en vertu de laquelle c'est le demandeur qui choisit de porter sa demande devant l'un ou l'autre juge que l'article 624 du Code judiciaire désigne.

Cet article dispose que :

« Hormis les cas où la loi détermine expressément le juge compétent pour connaître de la demande, celle-ci peut, au choix du demandeur être portée :

1° devant le juge du domicile du défendeur ou d'un des défendeurs;

2° devant le juge du lieu dans lequel les obligations en litige ou l'une d'elles sont nées ou dans lequel elles sont, ont été ou doivent être exécutées;

3° devant le juge du domicile élu pour l'exécution de l'acte;

4° devant le juge du lieu où l'huissier de justice a parlé à la personne du défendeur si celui-ci, ni le cas échéant, aucun des défendeurs n'a de domicile en Belgique ou à l'étranger. »

Un grand nombre de compagnies d'assurances ont leur siège à Bruxelles.

Or, l'article 18 du contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs, annexé à l'arrêté royal du 14 décembre 1992 relatif au contrat-type d'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs dispose qu'à partir du moment où la garantie de la compagnie est due et pour autant qu'il y soit fait appel, celle-ci a l'obligation de prendre fait et cause pour l'assuré.

Le même article dispose qu'en ce qui concerne les intérêts civils, et dans la mesure où les intérêts de la compagnie et de l'assuré coïncident, la compagnie a le droit de combattre, à la place de l'assuré, la réclamation de la personne lésée.

Il s'ensuit qu'une grande partie des litiges sont portés devant les juridictions de Bruxelles.

Par ailleurs, sauf dans les cas prévus par le législateur, la compétence territoriale peut faire l'objet de clauses contractuelles d'attribution entre les parties qui ont conclu le contrat. En l'occurrence aucune disposition légale n'interdit aux parties à un litige relevant de la compétence prévue à l'article 601bis du Code judiciaire de s'accorder sur une telle clause.

Par conséquent, dans les contrats conclus par ces entreprises, on trouve très fréquemment une clause attribuant la compétence

bevoegdheid wordt toegekend aan de politierechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Brussel.

Daaruit volgt dat de werklast van die rechtbanken met betrekking tot de gedingen bedoeld in voornoemd artikel 601*bis* onevenredig is aan het grondgebied waarvoor de rechtbank bevoegd is.

Om die reden en teneinde de gerechtelijke achterstand in het gerechtelijk arrondissement enigzins te verminderen, wordt in het voorgestelde amendement voorzien in een territoriale bevoegdheid van openbare orde voor de politierechtbank van de plaats van het ongeval met betrekking tot de geschillen bedoeld in artikel 601*bis*.

Dit is de draagwijdte van het amendement nr. 3.

Rekening houdend met het grote aantal zaken dat aanhangig is bij de politierechtbanken van het gerechtelijk arrondissement Brussel is in afwijking van de algemene regel in artikel 3 van het Gerechtelijk Wetboek geopteerd voor de onmiddellijke toepassing van de wet met onttrekking aan de rechtbanken waarbij de zaak aanhangig is gemaakt, maar die nog geen enkele handeling hebben gesteld tot vaststelling van hun bevoegdheid.

Dit is de draagwijdte van het amendement nr. 3.

De wijze van onttrekking aan de rechtbank waartoe men zich het eerst heeft gewend en de wijze waarop de zaak aanhangig wordt gemaakt bij de rechtbanken die bevoegd zijn geworden, zijn geregeld van de amendementen nrs. 4 tot 6.

Er is voor gezorgd dat de overdracht snel geschiedt, zonder formaliteiten en zonder kosten voor de rechtzoekende.

Door middel van de amendementen nrs. 4 en 5 worden die doelstellingen bereikt.

Amendement nr. 6 strekt ertoe dat de overdracht geen invloed heeft op de verjaringstermijnen.

Ten slotte moet worden onderstreept dat de voorgestelde bepaling overeenstemt met Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad van 22 december 2000, gemeenzaam «Verordening Brussel I» genoemd. In artikel 5, 3° van die verordening is inderdaad bepaald dat een persoon die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat, in een andere lidstaat ten aanzien van verbintenissen uit onrechtmatige daad kan worden opgeroepen, voor het gerecht van de plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan of kan voordoen. In artikel 10 van voornoemde verordening is inzonderheid bepaald dat de verzekeraar kan worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar het schadebrengende feit zich heeft voorgedaan, in geval van een aansprakelijkheidsverzekering.

De minister van Justitie,

aux tribunaux de police de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles.

Il en résulte que la charge de travail de ceux-ci ayant pour origine des litiges visés par l'article 601*bis* précité est disproportionnée au regard du territoire couvert par leur juridiction.

Pour ce motif et dans le souci de réduire, dans une certaine mesure, l'arriéré judiciaire dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles, l'amendement proposé instaure une compétence territoriale d'ordre public du tribunal de police du lieu de l'accident pour les litiges visés à l'article 601*bis*.

C'est ce que tend à faire l'amendement n° 3.

Compte tenu du grand nombre de causes pendantes devant les tribunaux de police de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles, il a été opté, par dérogation à la règle générale de l'article 3 du Code judiciaire, pour une application immédiate de la loi avec dessaisissement des juridictions saisies, mais qui n'ont encore posé aucun acte fixant leur compétence.

C'est ce que prévoit l'amendement n° 3.

Les modalités de dessaisissement des juridictions saisies et de saisine des juridictions nouvellement compétentes sont réglées par les amendements n°s 4 à 6.

À cet égard, on a veillé à ce que la transition s'opère rapidement, sans formalités et sans frais pour le justiciable.

Les amendements n°s 4 et 5 visent à rencontrer ces objectifs.

L'amendement n° 6 a pour objet de faire en sorte que la transition soit sans influence sur les délais de prescription.

Enfin, il y a lieu d'observer que la disposition proposée est conforme au Règlement CE n° 44/2001 du Conseil du 22 décembre 2000, communément dénommé «Règlement Bruxelles I». En effet, l'article 5, 3° de ce règlement dispose qu'une personne domiciliée sur le territoire d'un État membre peut être atraite, dans un autre État membre, en matière délictuelle ou quasi-délictuelle, devant le tribunal du lieu où le fait dommageable s'est produit ou risque de se produire. L'article 10 de ce même règlement dispose, notamment, que l'assureur peut être atraite devant le tribunal du lieu où le fait dommageable s'est produit s'il s'agit d'assurance de responsabilité.

Le ministre de la Justice,

Marc VERWILGHEN.